

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001645

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чмир Андрій Валерійович

2. Andrii Chmyr

Кваліфікація: 035

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 30-06-2025

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8859

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.27, 17.01.27.21, 17.07.41

Тема дисертації:

1. Художній світ історичної романістики Петра Кралука.
2. The artistic world of historical novels by Petro Kraliuk.

Реферат:

1. У дисертації досліджено особливості художнього світу в чотирьох історичних романах сучасного письменника Петра Кралука («Шестиднев, або Корона дому Острозьких», «Сильні та одинокі», «Данило Острозький: образ, гаптований бісером», «Справжній Мазепа»). Художня реальність, створена цим літератором, є пошуком відповідей на актуальні питання національної давнини, прискіпливим аналізом пережитих країною подій і прогнозуванням перспектив подальшого життя українського народу. Для цього майстра слова початку XXI ст. вкрай важлива ревізія усталених поглядів на історичне минуле України, тож митець пропонує нові підходи щодо інтерпретації суперечливих подій минулого і героїчної історії боротьби українців. Актуальність дисертації зумовлена потребою визначити місце історичних романів Петра Кралука в літературному процесі сьогодення, охарактеризувати сутність авторської концепції зображення старовини та встановити специфіку діалогізму літератора, який є водночас письменником і науковцем. Прозову творчість вищезгаданого майстра слова та своєрідність його як митця розглядала значна кількість літературознавців (Петро Білоус, Сергій Дзюба, Микола Жулинський, Олексій Костюченко, Світлана Кочерга,

Олена Мізінкіна, Вікторія Назарук, Галина Насмінчук, Ярослав Поліщук, Валерій Полковський, Ірина Приліпко, Олександр Саган, Сергій Синюк, Михайло Слабошпицький, Роксана Харчук, Лілія Чикур, Тетяна Шевченко, Михайло Якубович). Дослідники зупинялись на специфіці художнього світу окремих творів письменника ХХІ ст. Однак проблема своєрідності художнього світу історичних романів Петра Кралюка як творів нового типу за постмодерних реалій залишається на сьогодні відкритою, тому виникає потреба її розв'язати. Мета дисертаційної роботи полягає у виявленні засобів, за допомогою яких відбувається актуалізація такого феномену, як художній світ історичної романістики вказаного літератора, його характеристика та визначення рис, які вирізняють художню концепцію щодо минулого на тлі інших митців. Відповідно до поставленої мети важливими постали такі завдання: проаналізувати специфіку сучасного українського історичного роману, його магістральні риси, історію розвитку, жанрові різновиди, співвідношення факту й вимислу у створенні образної та подієвої систем, а також наукового й художнього складників процесу авторської творчості; простежити рівень вивчення історичної романістики Петра Кралюка, коло проблем, які вирішуються дослідниками щодо його історичної прози (форми авторської присутності, ступінь документальності в зображенні подій, складники його поетики, місце інтертекстуальності, художній світ деяких творів, полемічність оцінок щодо творчості), з'ясувати стан розробки художнього світу історичних романів цього майстра слова; дослідити своєрідність такого літературознавчого поняття, як «художній світ», дати йому визначення, простежити його зв'язок із реальним світом, авторським «я», рецепцію, складники та системність цього феномену; розглянути поняття «діалог», вивчення якого можливе з двох позицій: комунікації і психології; виявити елементи паратекстуальності (включно з метатекстом) в історичній романістиці Петра Кралюка як прояв діалогічності побудови творів, дослідити важливість паратексту для створення художнього світу; звернути увагу на стан розробки такої категорії, як «інтертекстуальність», охарактеризувати засоби інтертекстуальності в історичних романах досліджуваного автора; простежити типи діалогів як комунікативних актів між персонажами в історичній прозі Петра Кралюка, з'ясувати їхнє концептуальне значення. У роботі досліджено діалогічність як магістральну ознаку художнього світу історичної романістики Петра Кралюка. Об'єктом дисертаційної роботи є історичні романи «Шестиднев, або Корона дому Острозьких», «Сильні та одинокі», «Данило Острозький: образ, гаптований бісером», «Справжній Мазепа» Петра Кралюка як найбільш репрезентативні щодо створеного ним художнього світу. Предметом дослідження став аналіз паратекстуальності, інтертекстуальності і діалогу як провідних рис художнього світу історичних романів письменника ХХІ ст. З огляду на мету та завдання дисертації під час вивчення історичної романістики Петра Кралюка використано такі методи: системно семантичний підхід, який необхідний для аналізу історичних творів цього письменника як цілісної системи й усвідомлення їхнього місця в мистецтві загалом і в літературі зокрема. Застосовано також наратологічний метод для аналізу дискурсу в чотирьох історичних романах автора. Вагомим у роботі виявився і метод рецептивної естетики – для розуміння того, як історична романістика Петра Кралюка корелює зі сприйняттям читача. Типологічний метод використано в зіставленні історичних романів майстра слова між собою та виявленні спільних рис. Застосування герменевтичних стратегій сприяло вивченню чотирьох творів літератора з погляду семантики створених письменником образів. Біографічний метод дозволив розглянути особистість автора у зв'язку з тим, що він є водночас і літератором, і науковцем.

2. The dissertation explores the features of the artistic world in four historical novels by the contemporary writer Petro Kraliuk («Six Days, or The Crown of the Ostrozky House», «Strong and Lonely», «Danylo Ostrozky: the image that is beated by beads», «True Mazepa»). The artistic reality created by this writer is a search for answers to pressing questions of national antiquity, a meticulous analysis of the events experienced by the country, and a forecast of the prospects for the future life of the Ukrainian people. For this master of the word of the early 21st century, a revision of established views on the historical past of Ukraine is extremely important, so the artist offers new approaches to the interpretation of the controversial events of the past and the heroic history of the struggle of Ukrainians. The relevance of the dissertation is due to the need to determine the place of Petro Kralyuk's historical novels in the literary process of today, to characterize the essence of the author's concept of the image

of antiquity and to establish the specificity of the dialogism of the writer, who is both a writer and a scientist. The prose work of the above-mentioned master of words and his originality as an artist were considered by a significant number of literary critics (Petro Bilous, Serhiy Dzyuba, Mykola Zhulynskyi, Oleksiy Kostyuchenko, Svitlana Kocherga, Olena Mizinkina, Victoria Nazaruk, Galina Nasminchuk, Yaroslav Polishchuk, Valery Polkovskiy, Iryna Prylipko, Oleksandr Sagan, Serhii Sinyuk, Mykhailo Slaboshpytskyi, Roksana Kharchuk, Liliya Chikur, Tetyana Shevchenko, Mykhailo Yakubovych). Researchers have focused on the specifics of the artistic world of individual works by the 21st century writer. However, the problem of the originality of the artistic world of Petro Kraliuk's historical novels as works of a new type in postmodern realities remains open today, so there is a need to solve it. The purpose of the dissertation is to identify the means by which such a phenomenon as the artistic world of historical novels of the specified writer is actualized, its characteristics and the definition of features that distinguish the artistic concept of the past from the background of other artists. In accordance with the set goal, the following tasks became important: to analyze the specifics of the modern Ukrainian historical novel, its main features, the history of development, genre varieties, the ratio of fact and fiction in the creation of figurative and event systems, as well as the scientific and artistic components of the author's creative process; to trace the level of study of Petro Kraliuk's historical novel, the range of problems solved by researchers regarding his historical prose (forms of the author's presence, the degree of documentary in the depiction of events, the components of his poetics, the place of intertextuality, the artistic world of some works, the polemic of assessments of creativity); to clarify the state of development of the artistic world of historical novels of this master of the word; to investigate the originality of such a literary concept as «artistic world», to give it a definition, to trace its connection with the real world, the author's «self», to identify elements of paratextuality (including metatext) in the historical novel of Petro Kraliuk as a manifestation of the dialogic nature of the construction of works, to investigate the importance of paratext for the creation of an artistic world; to pay attention to the state of development of such a category as «intertextuality», to characterize the means of intertextuality in the historical novels of the author under study; to trace the types of dialogues as communicative acts between characters in the historical prose of Petro Kraliuk, to clarify their conceptual meaning. The work examines dialogicity as a major feature of the artistic world of historical novels by Petro Kraliuk. The object of the dissertation work is the historical novels «Six Days, or The Crown of the Ostrozky House», «Strong and Lonely», «Danylo Ostrozky: the image that is beated by beads», «True Mazepa» by Petro Kraliuk as the most representative of the artistic world he created. The subject of the study was the analysis of paratextuality, intertextuality and dialogue as the leading features of the artistic world of the historical novels of the writer of the 21st century.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Чмир А. Сповідь як прийом психологічного зображення в романах П. Кралюка («Шестиднев, або Корона дому Острозьких», «Сильні та одинокі», «Данило Острозький: образ, гаптований бісером» і «Справжній Мазепа»). Мова. Література. Фольклор. 2021. № 2. С. 135–143.
- Чмир А. Паратекстуальні елементи в романі «Данило Острозький: образ, гаптований бісером» Петра Кралюка. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т. 33 (72). № 1. Ч. 2. С. 188–195.

- Чмир А. Проблема самоідентифікації головного героя в романі «Сильні та одинокі» П. Кралюка. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 26. Том 2. С. 209–215
- Чмир А. Сучасний історичний роман кросовер (на матеріалі твору «Справжній Мазепа» П. Кралюка). Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. Вип. 59. Том 3. С. 153–161.
- Чмир А. Діалогічна форма як шлях до вирішення проблеми співвідношення факту та вимислу в реконструкції історичних подій у романі «Шестиднев» П. Кралюка. Південний архів (філологічні науки) : зб. наук. пр. Івано-Франківськ : ХДУ, 2023. Вип. ХСV. С. 45–56.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 01210111788

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мусій Валентина Борисівна

2. Valentyna Musii

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлюк Надія Леонідівна

2. Nadiia Pavliuk

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біляцька Валентина Петрівна

2. Valentyna P. Biliatcka

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4532-2268

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 19, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чикур Лілія Дмитрівна

2. Liliia Chykur

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мізінкіна Олена Олексіївна

2. Olena Mizinkina

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шевченко Тетяна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шевченко Тетяна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна